
	Szpital Specjalistyczny im. Jędrzeja Śniadeckiego w Nowym Sączu	Wydanie: 1
		Obowiązuje od dnia 18.04.2018 r.
P-PE/2	<i>Specjalista ds. epidemiologii</i>	Strona 1 z 8

HIGIENICZNE I CHIRURGICZNE MYCIE I DEZYNFEKCJA RAK

Sporządził:		Sprawdził:	
Specjalista ds. epidemiologii <i>Alicja Bańdur, Ewa Wiktor</i>		Przewodnicząca Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych <i>Ewa Szczypuła</i>	
Data: 10.04.2018r	Podpis: <i>[Signature]</i>	Data: 10.04.2018r	Podpis: <i>[Signature]</i>
	Podpis: <i>[Signature]</i>	Zatwierdził:	
		p. o. Dyrektora Szpitala <i>Lidia Zelek</i>	
		Data: 11.04.2018r	Podpis: p.o. DYREKTORA Szpitala Specjalistycznego im. Jędrzeja Śniadeckiego w N. Sączu <i>Lidia Zelek</i>

	Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	Wydanie: 1
		Obowiązuje od dnia 18.04.2018 r.
P-PE/2	<i>Specjalista ds. epidemiologii</i>	Strona 2 z 8

CEL:

- **Higieniczne mycie rąk** ma na celu mechaniczne usunięcie zanieczyszczeń przy użyciu wody bieżącej i mydła kosmetycznego. Pozwala na obniżenie liczby drobnoustrojów na powierzchni skóry rąk od 60 do 90%.
- **Chirurgiczne mycie rąk** ma na celu usunięcie przejściowej flory bakteryjnej, obniżenie do minimum koncentracji flory stałej.

PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA:

- Procedura dotyczy sposobu chirurgicznego i higienicznego mycia i dezynfekcji rąk przez pracowników medycznych.

DEFINICJE I TERMINOLOGIA:

Strefa pacjenta - to pacjent, powierzchnie i rzeczy, które są tymczasowo i wyłącznie dedykowane dla pacjenta tj. przedmioty, które są dotykane przez lub z którymi pacjent ma bezpośredni kontakt (np. rama łóżka, stolik przyłóżkowy, pościel, krzesło, pompy infuzyjne, monitory i inne wyposażenie medyczne).

Strefa pracownika ochrony zdrowia - to wszystkie powierzchnie poza strefą pacjenta X. Dotyczy to innych pacjentów i ich stref oraz środowiska szpitalnego poza strefą pacjenta X.

Punkt opieki - jest to miejsce gdzie 3 elementy występują wspólnie:

- pacjent,
- pracownik ochrony zdrowia,
- miejsce opieki/ wykonywania procedur.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ I UPRAWNIENIA:

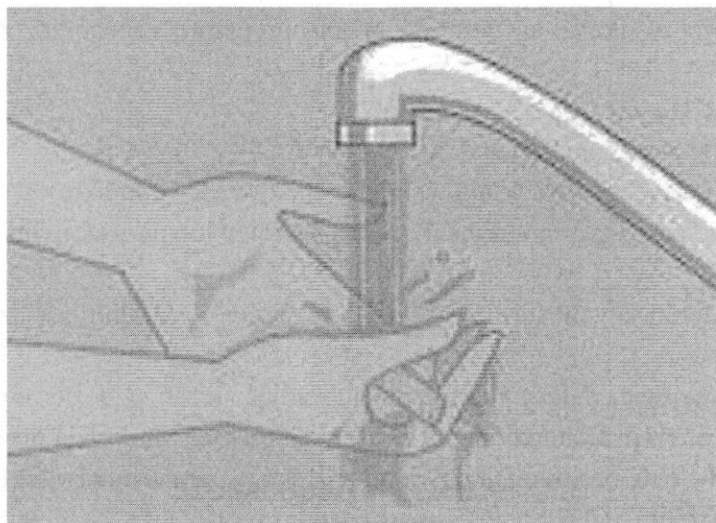
Każdy pracownik personelu medycznego i pomocniczego jest odpowiedzialny za prawidłową realizację procedury.

OPIS POSTĘPOWANIA:

HIGIENICZNE MYCIE RĄK

- W czasie opieki nad pacjentem jest 5 momentów (wskaźników), kiedy powinno się wykonać higienę rąk („5 momentów higieny rąk”) - załącznik nr 1.

	Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	Wydanie: 1
		Obowiązuje od dnia 18.04.2018 r.
P-PE/2	<i>Specjalista ds. epidemiologii</i>	Strona 3 z 8

**Mydło i środki dezynfekcyjne do rąk na bazie alkoholu
nie powinny być stosowane łącznie.**

1. Przygotowanie do higieny rąk:

- obetnij krótko paznokcie,
- nie wycinaj skórek,
- zdejmij biżuterię z rąk,
- nie noś sztucznych lub lakierowanych paznokci,
- nie pracuj w odzieży z długim rękawem.

2. Technika higienicznego mycia rąk:

Sposób postępowania, czas trwania procedury 40 - 60 sekund:

- namocz ręce letnią wodą,
- łokciem naciśnij ramię dozownika mydła w celu pobrania porcji mydła,
- rozprowadź mydło po skórze rąk, dokładnie umyj dłonie, grzbiety rąk, przestrzenie między palcami, nadgarstki.
- splucz ręce pod bieżącą wodą,
- osusz ręce ręcznikiem jednorazowym.

3. Technika dezynfekcji rąk:

Sposób postępowania, czas trwania procedury 20 - 30 sekund:

- łokciem naciśnij ramię dozownika płynu dezynfekcyjnego w celu pobrania porcji preparatu tak, aby pokrywał w całości wewnętrzną powierzchnię dłoni,
- rozprowadź środek po skórze rąk, dokładnie pocierając dłonie, grzbiety rąk, przestrzenie między palcami, nadgarstki,

	Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	Wydanie: 1
		Obowiązuje od dnia 18.04.2018 r.
P-PE/2	<i>Specjalista ds. epidemiologii</i>	Strona 4 z 8

c) wcieraj płyn w dłoń aż do wyschnięcia preparatu na skórze, zgodnie z techniką Ayliffe.

4. Ogólne zasady stosowania rękawiczek:

- rękawice nie zastępują higieny rąk,
- należy używać rękawic, gdy istnieje możliwość kontaktu z krwią lub innym potencjalnie zakaźnym materiałem, błoną śluzową lub naruszonymi powłokami skórnymi,
- po zakończeniu czynności należy zdjąć rękawice i natychmiast zdezynfekować lub umyć ręce,
- używając rękawic, należy je zmienić lub zdjąć, jeżeli podczas wykonywania opieki nad pacjentem przechodzi się od skażonych powierzchni ciała do innych części ciała pacjenta (w tym naruszonej powierzchni skóry, błon śluzowych) lub przedmiotów w jego otoczeniu.

Wskazania do higieny rąk:

- w przypadku widocznego zabrudzenia lub poplamienia krwią lub innymi płynami ustrojowymi lub po skorzystaniu z toalety, ręce należy umyć mydłem i wodą,
- w przypadku zdecydowanego podejrzenia lub potwierdzenia ekspozycji na organizmy przetrwalnikujące w tym ogniska *Clostridium difficile* preferowane jest mycie rąk mydłem z wodą,
- we wszystkich pozostałych sytuacjach klinicznych opisanych w punktach od (a) do (g) poniżej, do rutynowej dezynfekcji rąk, jeśli nie są w sposób widoczny zabrudzone preferuje się przecieranie rąk środkami dezynfekcyjnymi na bazie alkoholu,
- dezynfekcja rąk:
  - przed zabiegami inwazyjnymi i operacjami,
  - przed i po kontakcie z pacjentem,
  - przed obsługą inwazyjnych urządzeń w opiece nad chorym, bez względu czy rękawiczki ochronne są używane czy nie,
  - po kontakcie z płynami ustrojowymi, wydzielinami, błoną śluzową, naruszoną powłoką skórną lub opatrunkami,
  - przechodząc od zakażonej części ciała do innej części ciała chorego,
  - po kontakcie z powierzchniami i obiektami nieożywionymi (w tym urządzeniami medycznymi) znajdującymi się w bezpośrednim otoczeniu pacjenta,
  - po zdjęciu sterylnych lub niesterylnych rękawic.
- przed przygotowaniem i podaniem leków lub żywności należy przeprowadzić dezynfekcję rąk używając preparatu dezynfekcyjnego na bazie alkoholu lub umyć ręce mydłem i wodą,
- mydło i środki dezynfekcyjne do rąk na bazie alkoholu nie powinny być stosowane łącznie.

	Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	Wydanie: 1
		Obowiązuje od dnia 18.04.2018 r.
P-PE/2	<i>Specjalista ds. epidemiologii</i>	Strona 5 z 8

CHIRURGICZNE MYCIE I DEZYNFEKCJA RĄK

Opis postępowania:

1. Przed przystąpieniem do mycia i dezynfekcji chirurgicznej rąk załóż czepek oraz maskę ochronną.
2. Zwilż ręce letnią wodą.
3. Nanieś na dłonie z dozownika bezkontaktowego mydło.
4. Myj ręce w czasie 1 minuty zgodnie ze standardową techniką mycia.
5. W czasie mycia unieś ręce do góry tak aby woda spływała w kierunku łokcia, zapobiega to infekowaniu przedramion i dłoni spływającą wodą.
6. Dokładnie spłucz ręce.
7. Osusz skórę rąk i przedramion ręcznikiem jednorazowego użycia (stosuj technikę przyciskania ręcznika do skóry, a nie pocierania).
8. Pobierz na dłonie z dozownika bezkontaktowego taką ilość środka dezynfekcyjnego aby pokrył całą skórę dłoni aż do zgięcia łokciowego.
9. Pamiętaj aby przez cały czas dezynfekcji rąk ich skóra była pokryta preparatem dezynfekcyjnym.
10. Wcieraj porcjami preparat dezynfekcyjny, w pierwszym etapie dłonie, przedramiona aż do łokci (czas wcierania preparatu dezynfekcyjnego w skórę rąk zgodny z zaleceniami producenta).
11. W kolejnym etapie wcieraj preparat w przedramiona (do połowy) i dłonie.
12. Na koniec ponownie wcieraj preparat w dłonie zgodnie ze standardową techniką dezynfekcji rąk.
13. Pozostaw dezynfekowaną skórę rąk, aż do wyschnięcia.

Prawidłowy sposób zakładania i zdejmowania sterylnych rękawiczek:

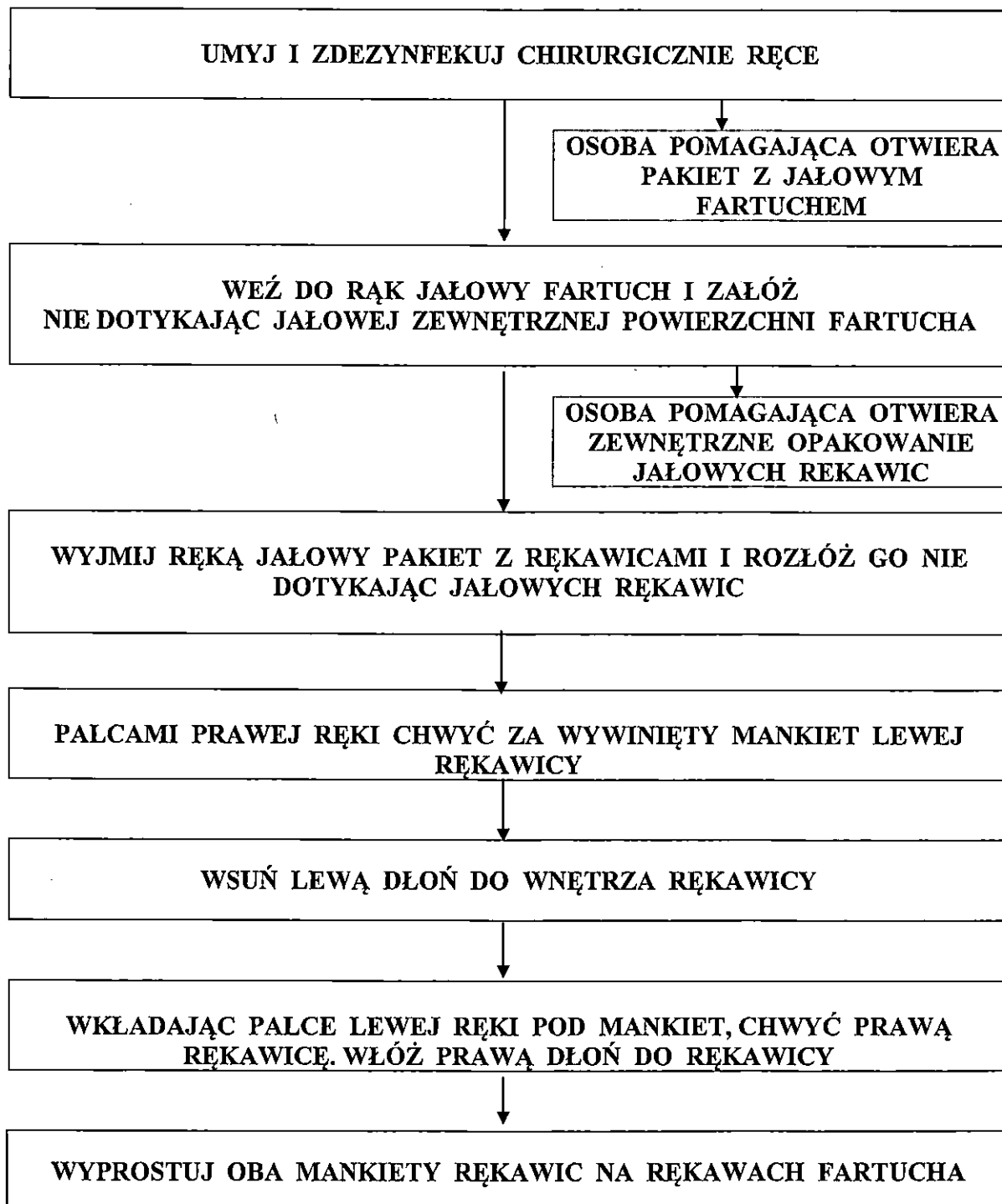
Rękawiczki chirurgiczne są sterylną postacią rękawiczek medycznych. Podczas zakładania tego typu rękawiczek, należy stosować jedną z kilku technik, opracowanych w celu zachowania jałowości zewnętrznej powierzchni rękawic.

Używa się ich m.in. w następujących sytuacjach:

- w czasie zabiegów operacyjnych przy zmianach opatrunków,
- podczas wykonywania biopsji,
- w czasie wykonywania blokad przewodowych,
- w czasie zakładania cewników centralnych do naczyń żylnych,
- w czasie zakładania cewnika do pęcherza moczowego,
- w czasie badania ginekologicznego przy porodzie.

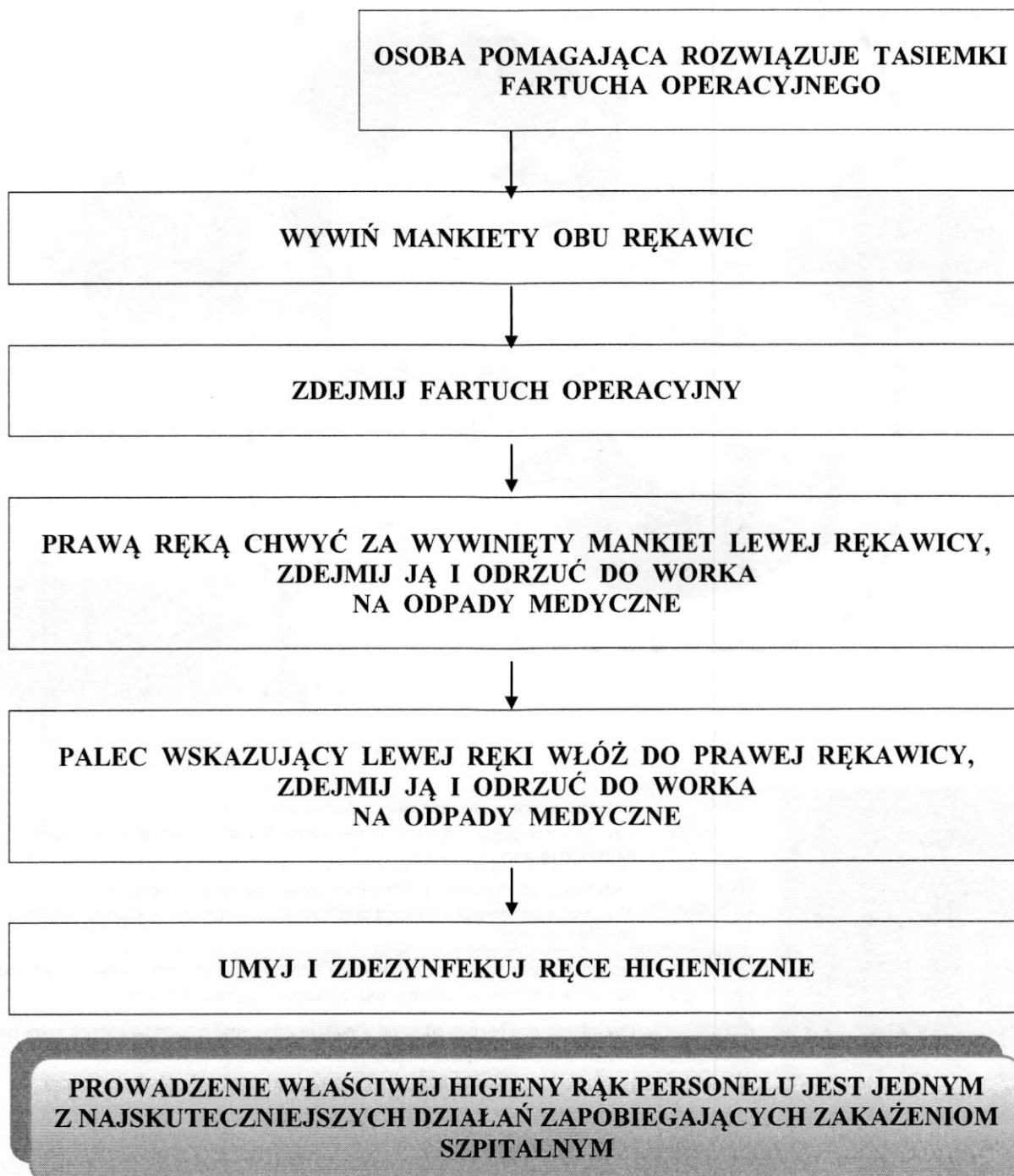
	Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	Wydanie: 1
		Obowiązuje od dnia 18.04.2018 r.
P-PE/2	<i>Specjalista ds. epidemiologii</i>	Strona 6 z 8

**SCHEMAT ZAKŁADANIA JAŁOWYCH RĘKAWIC PRZED ZABIEGIEM
OPERACYJNYM**

	Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	Wydanie: 1
		Obowiązuje od dnia 18.04.2018 r.
P-PE/2	<i>Specjalista ds. epidemiologii</i>	Strona 7 z 8

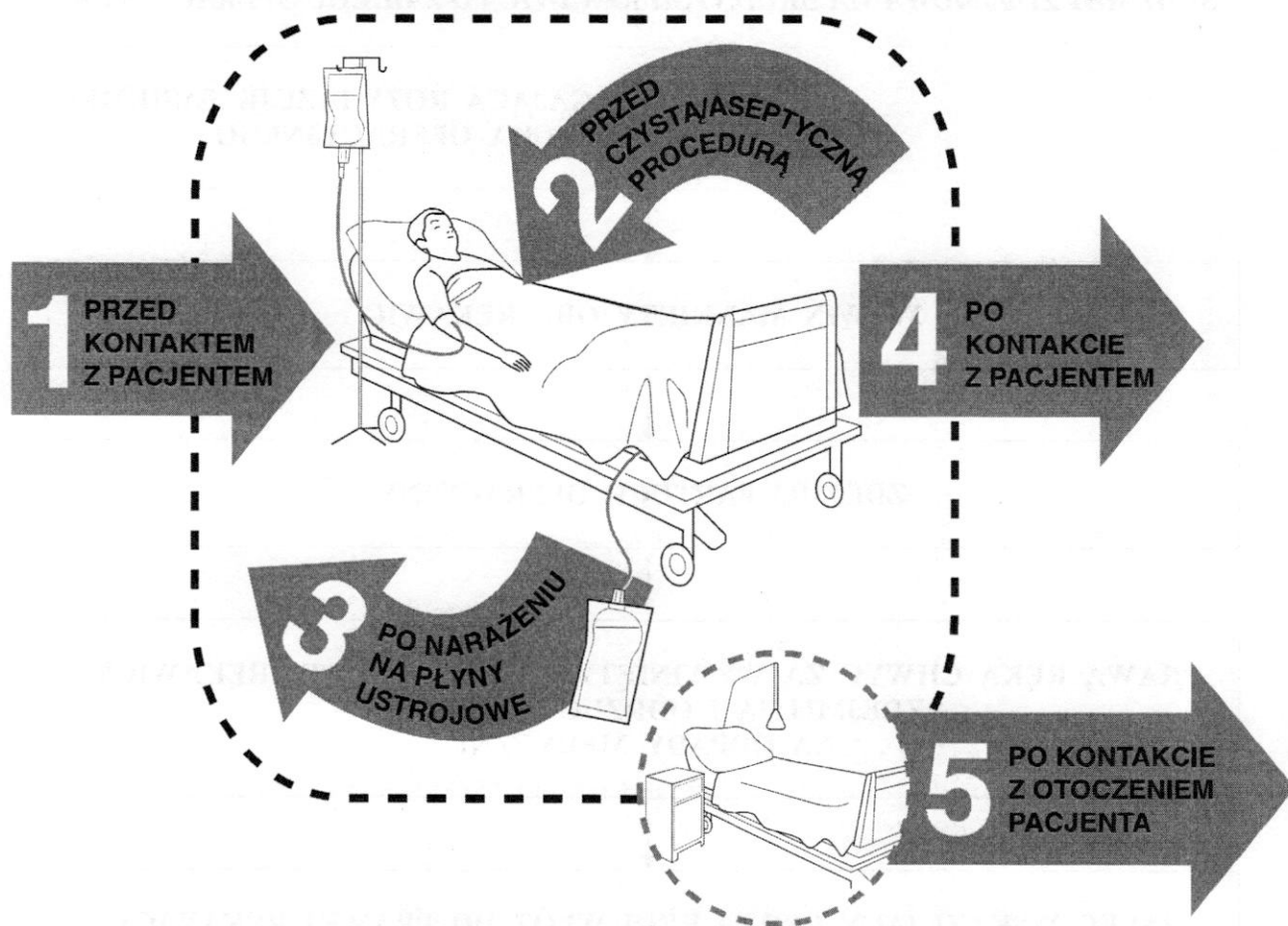
SCHEMAT ZDEJMOWANIA BRUDNYCH RĘKAWIC PO ZABIEGU OPERACYJNYM

ZAPISY/ZAŁĄCZNIKI:

- plakat „5 momentów higieny rąk”

5 MOMENTÓW HIGIENY RĄK

1 PRZED KONTAKTEM Z PACJENTEM	KIEDY? DLACZEGO?	Dezynfekuj ręce przed każdym kontaktem z pacjentem Aby chronić pacjenta przed chorobotwórczymi drobnoustrojami przenoszonymi na Twoich rękach
2 PRZED CZYSTĄ/ASEPTYCZNĄ PROCEDURĄ	KIEDY? DLACZEGO?	Dezynfekuj ręce tuż przed wykonaniem czystej/aseptycznej procedury Aby chronić pacjenta przed chorobotwórczymi drobnoustrojami, również pochodzącymi od niego samego
3 PO NARAŻENIU NA PŁYNY USTROJOWE	KIEDY? DLACZEGO?	Dezynfekuj ręce po możliwym kontakcie z płynami ustrojowymi (również po zdjęciu rękawic) Aby chronić siebie i otoczenie przed chorobotwórczymi drobnoustrojami
4 PO KONTAKCIE Z PACJENTEM	KIEDY? DLACZEGO?	Dezynfekuj ręce bezpośrednio po kontakcie z pacjentem i jego najbliższym otoczeniem Aby chronić siebie i otoczenie przed chorobotwórczymi drobnoustrojami
5 PO KONTAKCIE Z OTOCZENIEM PACJENTA	KIEDY? DLACZEGO?	Dezynfekuj ręce po dotknięciu jakiegokolwiek przedmiotu z otoczenia pacjenta, gdy opuszczasz to otoczenie – nawet jeśli nie miałeś kontaktu z pacjentem Aby chronić siebie i otoczenie przed chorobotwórczymi drobnoustrojami

**World Health
Organization**

Patient Safety
A World Alliance for Safer Health Care

SAVE LIVES
Clean Your Hands

All reasonable precautions have been taken by the World Health Organization to verify the information contained in this document. However, the published material is being distributed without warranty of any kind, either expressed or implied. The responsibility for the interpretation and use of the material lies with the reader. In no event shall the World Health Organization be liable for damages arising from its use. WHO acknowledges the Hôpitaux Universitaires de Genève (HUG), in particular the members of the Infection Control Programme, for their active participation in developing this material.